

FHF og statsstøttereguleringen – en orientering

---

1. Oversikt

De midlene FHF råder over regnes som statsmidler i forhold til EØS-avtalen. Det betyr at FHF må følge EØS-avtalens regler om statsstøtte.

Det er bare støtte til det som regnes som *foretak* som regnes som statsstøtte. Med foretak menes en virksomhet som omsetter varer og tjenester i et marked. Det betyr at støtte til forskningsinstitusjoner og offentlig forvaltning faller utenfor statsstøtteforbudet.

Utgangspunktet er at statsstøtte ikke er tillatt med mindre den gis i samsvar med en særskilt EØS-bestemmelse som hjemler statsstøtte. FHF gir statsstøtte til «Prosjekt i bedrift» (PIB) med hjemmel i EØS forordning 651/2014 (Gruppeunntaksforordningen).

FHF kan også gi bagatellmessig støtte i samsvar med EU-forordning 1407/2013, men denne hjemmelen benyttes ikke i praksis (se side 3-8), EØS-avtalen omfatter ikke fiskerisektoren, se EØS-avtalen art. 8 som regulerer hvilke vareslag avtalen omfatter. Det betyr at FHF uten hinder av statsstøttereglene kan gi FoU-støtte til bedrifter i næringen. I praksis følger FHF de samme reglene overfor bedrifter i næringen som andre foretak.

Hvis et foretak mottar mer offentlig støtte enn det som er lovlig etter statsstøttereglene, må foretaket betale det overskytende tilbake til statskassen. FHF følger statsstøttereglene i samsvar med regelverket og de opplysningene foretaket gir, se punkt 5 om egenerklæring.

2. Støtte til forskningsinstitusjoner

Forskningsinstitusjoner som universiteter og forskningsinstitutter driver i hovedsak med undervisning og forskning, og regnes derfor ikke som foretak i forhold til statsstøttereglene.

Flere forskningsinstitusjoner driver også med kommersiell virksomhet, det vil si omsetter varer og tjenester i et marked. Dette er ikke til hinder for at FHF kan gi den ikke-kommersielle delen av virksomheten støtte, forutsatt at den ikke går med til å subsidiere den markedsmessige delen av virksomheten, og at regnskapene er slik innrettet at dette kan kontrolleres.

Når det gjelder forskningsinstitusjonenes kommersielle virksomhet, kan FHF gi støtte til den i samsvar med de vanlige reglene som gjelder for støtte til foretak, men kan ikke gå over den støttegraden som er tillatt etter statsstøttereglene.

3. Støtte til næringslivets FoU

FHF gir støtte til næringslivets FoU i samsvar med gruppeunntakets art. 25. Etter denne bestemmelsen kan det gis støtte til grunnforskning (opptil 100 % av de berettigede kostnadene), industriell forskning (opptil 50 % støtte), eksperimentell utvikling (opptil 25 % støtte) og forundersøkelser (opptil 50 % støtte).

Støtteintensiteten for FoU-prosjekter kan økes med 10 % for mellomstore foretak, med 20 % for små foretak og med 15 % der foretaket på nærmere vilkår samarbeider med andre om prosjektet eller sprer forskningsresultatene. Samlet støtte skal ikke være over 80 % av de berettigede kostnadene. Støtteintensiteten for forundersøkelser kan økes med 10 % for mellomstore foretak og med 20 % for små foretak. For en nærmere fremstilling av reglene se gruppeunntaksforordningen art. 25 (se side 9-10).

For en forklaring på hva som menes med de ulike kategoriene FoU vises det til gruppeunntaksforordningen art. 2 (84-87), (se side 11-12). Når det gjelder hva som menes med berettigete kostnader vises det til gruppeunntaksforordningen art. 25 (3), (se side 9-10). Hva som regnes som små, mellomstort og stort foretak vises det til anneks 1 til gruppeunntaksforordningen (se side 13-16).

4. Foretak i vanskeligheter og med uoppgjort tilbakebetalingsplikt

Etter gruppeunntaksforordningen er det ikke tillatt å gi statsstøtte til foretak i vanskeligheter. Dette gjelder bedrifter som er under konkurs- eller akkordbehandling, eller som har tapt halvparten eller mer av egenkapitalen, jf. gruppeunntakets art. (se side 17).

Det avgjørende er om vanskeligheten foreligger på tildelingstidspunktet, ikke utbetalingstidspunktet.

Det er heller ikke adgang til å utbetale støtte hvis foretaket har utestående tilbakebetalingskrav etter beslutning av ESA eller EU-kommisjonen (se side 18-19).

5. Egenerklæring

Før en bedrift får et bindende tilsagn om FoU-støtte fra FHF, må den fylle ut *Skjema for egenerklæring* som opplyser om foretakets størrelse, om den er i økonomiske vanskeligheter, og om den har et uoppgjort tilbakebetalingskrav fastsatt av ESA eller EU-kommisjonen (skjemaet finnes som eget dokument på FHF's nettsider).

I egenerklæringen skal foretaket også opplyse om det er gitt eller vil bli søkt om annen offentlig støtte til prosjektet. Dette gjelder ikke SkatteFUNN. I kravet om SkatteFUNN-fradrag skal foretaket opplyse om det har mottatt annen offentlig støtte. Skattemyndighetene vil da etter behov redusere SkatteFUNN-fradraget slik at summen av fradraget og annen offentlig støtte blir liggende på et lovlig nivå etter statsstøttereglene.

Oslo 1. januar 2019/TBR

På de neste sidene finnes **utdrag fra EØS-avtalen og EU-forordningen**, hvor bestemmelsene gjeldende statsstøtte som nevnt ovenfor, fremgår.

Det er bedriftens ansvar å holde seg oppdatert om de til en hver tid gjeldende EØS-regler og EU-forordninger som kan ha betydning for bedriften.

FHF har ikke ansvar for eventuelle feil i oversettelsen i utdragene på sidene nedenfor, eller ansvar for eventuelle feiltolkninger fra bedriftens side.

Utdrag fra EØS-avtalen og EU-forordningen

Forordning EU 1407/2013 om bagatellmessig støtte.

Dansk versjon

Etter denne forordningen kan det gis støtte til bedrifter på inntil EUR 200 000 over en treårs periode uten annen hjemmel enn forordningen.

Artikel 1

Anvendelsesområde

1. Denne forordning finder anvendelse på støttetilvirksom heder i alle sektorer med undtagelse af:

- a) støtte til virksomheder inden for fiskeri og akvakultur, som er omfattet af Rådets forordning (EF) nr. 104/2000 ⁽¹⁾
- b) støtte til virksomheder inden for primærproduktion af landbrugsprodukter
- c) støtte til virksomheder inden for forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter i følgende tilfælde:
  - i) hvis støttebeløbet fastsættes på basis af prisen for eller mængden af sådanne produkter, som indkøbes hos primærproducenter eller afsættes af de pågældende virksomheder
  - ii) hvis støtten er betinget af, at den helt eller delvis videre gives til primærproducenter
- d) støtte til aktiviteter, der er knyttet til eksport til tredjelande eller medlemsstater, nemlig støtte, der er direkte forbundet med de eksporterede mængder, etablering og drift af distributionsnet eller andre løbende udgifter i forbindelse med eksportvirksomheden
- e) støtte, som er betinget af, at der anvendes indenlandske produkter frem for importerede.

⁽¹⁾ Rådets forordning (EF) nr. 104/2000 af 17. december 1999 om den fælles markedsordning for fiskerivarer og akvakulturprodukter (EFT L 17 af 21.1.2000, s. 22).

DA

2. Hvis en virksomhed er aktiv inden for en af de sektorer, som er nævnt i stk. 1, litra a), b) eller c), og også er aktiv inden for en eller flere af de sektorer, der falder ind under denne forordnings anvendelsesområde, eller har andre aktiviteter inden for dens anvendelsesområde, finder denne forordning anvendelse på støtte, som ydes til de sidstnævnte sektorer og aktiviteter, forudsat at den pågældende medlemsstat ved hjælp af egnede midler, såsom ved, at aktiviteterne holdes adskilt, eller ved, at omkostningerne udskilles, sikrer, at de minimis-støtte ydet i henhold til denne forordning ikke kommer aktiviteter i de sektorer, der er udelukket fra denne forordnings anvendelsesområde, til gode.

Artikel 2

Definitioner

1. I denne forordning anvendes følgende definitioner:

1. a) »landbrugsprodukter«: de i bilag I til traktaten opførte varer med undtagelse af fiskerivarer og akvakulturprodukter, der er omfattet af forordning (EF) nr. 104/2000
2. b) »forarbejdning af landbrugsprodukter«: enhver form for behandling af et landbrugsprodukt, hvorved der frem kommer et produkt, som også er et landbrugsprodukt, med undtagelse af nødvendige aktiviteter på bedriften for at forberede et animalsk produkt eller et planteprodukt til det første salg
3. c) »afsætning af landbrugsprodukter«: opbevaring eller udstilling med henblik på salg, udbydelse til salg, levering eller enhver anden form for markedsføring, med undtagelse af en primærproducents første salg til forhandlere eller forarbejdningens virksomheder og enhver aktivitet til forberedelse af et produkt til et sådant første salg; en primærproducents salg til den endelige forbruger betragtes som afsætning, hvis det finder sted i særskilte lokaliteter, der er indrettet til dette formål.

2. En »enkeltvirksomhed« omfatter i denne forordning alle virksomheder, mellem hvilke der består en af følgende former for forbindelse:

1. a) en af virksomhederne besidder flertallet af de stemmerettig heder, der er tillagt aktionærerne eller deltagerne i en anden virksomhed
2. b) en af virksomhederne har ret til at udnævne eller afsætte et flertal af medlemmerne af administrations-, ledelses- eller tilsynsorganet i en anden virksomhed
3. c) en af virksomhederne har ret til at udøve en bestemmende indflydelse over en anden virksomhed i medfør af en med denne indgået aftale eller i medfør af en bestemmelse i dennes vedtægter
4. d) en af virksomhederne, der er aktionær eller deltager i en anden virksomhed, råder i medfør af en aftale med andre

aktionærer eller deltagere i denne anden virksomhed over flertallet af aktionærernes eller deltagernes stemmerettighe der.

Virksomheder, mellem hvilke der via en eller flere andre virksomheder består en af de i første afsnit, litra a) til d), nævnte forbindelser, betragtes også som en enkelt virksomhed.

Artikel 3

De minimis-støtte

1. Støtteforanstaltninger, der opfylder betingelserne i denne forordning, anses for ikke at opfylde alle kriterierne i traktatens artikel 107, stk. 1, og er derfor fritaget fra underretningspligten i traktatens artikel 108, stk. 3.

2. Den samlede de minimis-støtte ydet af en medlemsstat til en enkelt virksomhed må ikke overstige 200 000 EUR over en periode på tre regnskabsår.

Den samlede de minimis-støtte ydet af en medlemsstat til en enkelt virksomhed, der udfører vejgodstransport for fremmed regning, må ikke overstige 100 000 EUR over en periode på tre regnskabsår. Denne de minimis-støtte må ikke anvendes til køb af køretøjer til vejgodstransport.

3. Hvis en virksomhed udfører vejgodstransport for fremmed regning og også udfører andre aktiviteter, for hvilke loftet på 200 000 EUR gælder, finder loftet på 200 000 EUR anvendelse på virksomheden, forudsat at den pågældende medlemsstat ved hjælp af egnede midler, såsom ved at, aktiviteterne holdes

adskilt, eller ved, at omkostningerne udskilles, sikrer, at støtten, der kommer vejgods-transportaktiviteterne til gode, ikke overstiger 100 000 EUR, og at der ikke anvendes nogen form for de minimis-støtte til køb af køretøjer til vejgodstransport.

4. Deminimis-støtte anses for ydet på det tidspunkt, hvor virksomheden har opnået ret til at modtage støtten i henhold til gældende national ret, uanset datoen for udbetalingen af de minimis-støtten til virksomheden.

5. De i stk.2 fastsatte lofter gælder uanset deminimis-støttens form eller formål, og uanset om medlemsstatens støtte finansieres helt eller delvis med EU-midler. Treårsperioden fastlægges på grundlag af de af virksomheden anvendte regnskabsår i den pågældende medlemsstat.

6. Ved anvendelse af de i stk. 2 fastsatte lofter angives støtte som et kontant tilskud. Alle anvendte tal skal være brutto, dvs. før eventuelt fradrag af skat eller andre afgifter. Hvis støtten ydes som andet end tilskud, er støttebeløbet støttens bruttosubventionsækvivalent.

Støtte, der udbetales i flere rater, tilbagediskonteres til sin værdi på det tidspunkt, hvor den blev ydet. Den rentesats, der anvendes til tilbagediskonteringsformål, er den gældende tilbage diskonteringsrate på støttetidspunktet.

7. Hvis det relevante loft, der er fastsat i stk. 2, overstiges ved tildeling af ny de minimis-støtte, kan ingen del af den nye støtte drage fordel af denne forordning.

8. I tilfælde af fusioner og virksomhedsovertagelser skal der tages hensyn til al den de minimis-støtte, der hidtil er ydet til de fusionerende virksomheder, ved afgørelsen af, om ny de minimis-støtte til den nye eller den overtagende virksomhed overstiger det relevante loft. De minimis-støtte, der lovligt er tildelt inden fusionen eller virksomhedsovertagelsen, forbliver lovlig.

9. Hvis en virksomhed spaltes i to eller flere selvstændige virksomheder, skal den de minimis-støtte, der blev ydet inden spaltningen, henregnes til den virksomhed, som den kom til gode, hvilket som udgangspunkt er den virksomhed, som over tager de aktiviteter, som de minimis-støtten blev anvendt til. Såfremt en sådan henregning ikke er mulig, skal de minimis-støtten fordeles forholdsmæssigt på grundlag af den bogførte værdi af de nye virksomheders egenkapital på den reelle dato for spaltningen.

Artikel 4

Beregning af bruttosubventionsækvivalenten

1. Denne forordning finder kun anvendelse på støtte, hvis bruttosubventionsækvivalent kan forudberegnes præcist, uden at det er nødvendigt at foretage en risikovurdering (»gennem sigtig støtte«).

2. Støtte i form af tilskud og rentetilskud betragtes som gennemsigtig de minimis-støtte.

3. Støtte i form af lånbetragtes som gennemsigtig deminimis-støtte, hvis

1. a) støttemodtageren ikke er under konkursbehandling og ikke opfylder betingelserne i national ret for at blive sat under konkursbehandling efter begæring fra kreditorerne. Når støttemodtageren er en større virksomhed, skal den være i en situation svarende til en vurdering af dens kreditværdighed på mindst B-, og
2. b) lånet er sikret ved sikkerhedsstillelse for mindst 50 % af lånet, og lånet beløber sig til enten 1 000 000 EUR (eller 500 000 EUR for virksomheder, der udfører vejgodstransport) over fem år eller 500 000 EUR (eller 250 000 EUR for virksomheder, der udfører vejgodstransport) over ti år; hvis lånet er mindre end disse beløb og/eller ydes for en periode på under henholdsvis fem eller ti år, skal bruttosubventionsækvivalenten af lånet beregnes som en tilsvarende andel af det relevante loft i artikel 3, stk. 2, eller

c) bruttosubventionsækvivalenten er beregnet på grundlag af den gældende referencesats på støttetidspunktet.

4. Støtte i form af kapitaltilførsler betragtes kun som gennemsigtig de minimis-støtte, hvis det samlede beløb for den offentlige kapitaltilførsel ikke overstiger de minimis-loftet.

5. Støtte i form af risikofinansieringsforanstaltninger i form af egenkapital- eller kvasiegenkapitalinvesteringer betragtes alene som gennemsigtig de minimis-støtte, hvis den kapital, der tildeles til den enkelte virksomhed, ikke overstiger de minimis-loftet.

6. Støtte i form af garantier betragtes som gennemsigtig de minimis-støtte, hvis:

a) støttemodtageren ikke er under konkursbehandling og ikke opfylder betingelserne i national ret for at blive sat under konkursbehandling efter begæring fra kreditorerne. Når støttemodtageren er en større virksomhed, skal den være i en situation svarende til en vurdering af dens kreditværdighed på mindst B-, og

b) garantien ikke overstiger 80 % af det underliggende lån, og der enten er stillet sikkerhed for 1 500 000 EUR (eller 750 000 EUR for virksomheder, der udfører vejgodstransport) med en løbetid for garantien på fem år eller er stillet sikkerhed for 750 000 EUR (eller 375 000 EUR for virksomheder, der udfører vejgodstransport) med en løbetid for garantien på ti år; hvis det beløb, der er stillet garanti for, er lavere end disse beløb, og/eller garantien er stillet for en periode på under henholdsvis fem eller ti år, skal garantiens bruttosubventionsækvivalent beregnes som en tilsvarende andel af det relevante loft i artikel 3, stk. 2, eller

c) bruttosubventionsækvivalenten er beregnet på grundlag af minimumspræmier, der er fastsat i en meddelelse fra Kommissionen, eller

d) inden gennemførelsen

1. i) metoden til beregning af garantiens bruttosubventions ækvivalent er blevet meddelt Kommissionen i henhold til en anden forordning vedtaget af Kommissionen på statsstøtteområdet, der var gældende på det pågældende tidspunkt, og som Kommissionen har accepteret er på linje med garantimeddelelsen eller en efterfølgende meddelelse, og
2. ii) den pågældende metode udtrykkeligt tager sigte på den relevante type garantier og underliggende transaktioner i forbindelse med anvendelsen af denne forordning.

7. Støtte i form af andre instrumenter betragtes som gennemsigtig de minimis-støtte, hvis instrumentet indeholder en øvre grænse, der sikrer, at det relevante loft ikke overstiges.

Artikel 5

Kumulation

1. De minimis-støtte, der ydes i henhold til denne forordning kan kumuleres med de minimis-støtte, der ydes i henhold til Kommissionens forordning (EU) nr. 360/2012 ⁽¹⁾ op til det loft, der er fastsat i nævnte forordning. Den kan kumuleres med de minimis-støtte, der ydes i henhold til andre de minimis-forordninger op til det relevante loft i artikel 3, stk. 2, i denne forordning.

2. De minimis-støtte må ikke kumuleres med statsstøtte til de samme støtteberettigede omkostninger eller med statsstøtte til den samme risikofinansieringsforanstaltning, hvis en sådan kumulering vil overstige den højeste relevante støtteintensitet eller det højeste støttebeløb, der er fastsat i en gruppefritagelsesforordning eller en afgørelse vedtaget af Kommissionen for de særlige omstændigheder i den konkrete sag. De minimis-støtte, som ikke ydes til eller kan henføres til konkrete støtteberettigede omkostninger kan kumuleres med anden statsstøtte, der er ydet i henhold til en gruppefritagelsesforordning eller en afgørelse vedtaget af Kommissionen.

Artikel 6

Tilsyn

1. Når en medlemsstat har til hensigt at yde de minimis- støtte til en virksomhed i overensstemmelse med denne forordning, giver den virksomheden skriftlig meddelelse om det potentielle støttebeløb udtrykt som en bruttosubventionsækvivalent og om, at støtten er de minimis-støtte, med udtrykkelig henvisning til denne forordning og angivelse af dens titel med henvisning til dens offentliggørelse i *Den Europæiske Unions Tidende*. Når der i henhold til denne forordning ydes de minimis-støtte til forskellige virksomheder efter en ordning, og der efter ordningen tildeles forskellige individuelle støttebeløb til virksomhederne, kan den pågældende medlemsstat vælge at opfylde denne forpligtelse ved at meddele virksomhederne et fast beløb svarende til det maksimumsbeløb, der kan ydes i henhold til ordningen. I så fald skal det faste beløb lægges til grund ved afgørelsen af, om det relevante loft i artikel 3, stk. 2, er nået. Inden medlemsstaten yder støtten, skal den indhente en skriftlig erklæring eller en erklæring i elektronisk form fra virksomheden om anden de minimis-støtte omfattet af denne forordning eller andre de minimis-forordninger, som virksomheden har modtaget i det indeværende og de to foregående regnskabsår.

2. Når en medlemsstat har oprettet et centralt register over de minimis-støtte med fuldstændige oplysninger om al de minimis-støtte, der er ydet af myndighederne i den pågældende

(1) Kommissionens forordning (EU) nr. 360/2012 af 25. april 2012 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte ydet til virksomheder, der udfører tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse (EUT L 114 af 26.4.2012, s. 8).

medlemsstat, skal stk. 1 ikke længere anvendes fra det tids punkt, hvor registret dækker en periode på tre regnskabsår.

3. Medlemsstaten kan kun yde ny de minimis-støtte i henhold til denne forordning efter at have kontrolleret, at støtten ikke medfører, at det samlede de minimis-støttebeløb, som er ydet den pågældende virksomhed, kommer til at overstige det relevante loft i artikel 3, stk. 2, og at alle betingelserne i denne forordning er overholdt.

4. Medlemsstaterne registrerer og lagrer alle oplysninger om anvendelsen af denne forordning. Registeret skal omfatte alle de oplysninger, der er nødvendige for at godtgøre, at betingelserne i denne forordning er opfyldt. De registrerede oplysninger om individuel de minimis-støtte skal opbevares i ti regnskabsår regnet fra det tidspunkt, hvor støtten blev ydet. De registrerede oplysninger om en de minimis-støtteordning opbevares i ti regnskabsår fra det tidspunkt, hvor der sidst blev ydet individuel støtte i henhold til ordningen.

5. På Kommissionens skriftlige anmodning giver medlemsstaterne inden 20 arbejdsdage eller inden for en længere frist fastsat i anmodningen Kommissionen alle de oplysninger, denne finder nødvendige for at kunne vurdere, om betingelserne i denne forordning er opfyldt, især hvad angår det samlede beløb, som en virksomhed har modtaget i de minimis-støtte i denne og andre de minimis-forordningers forstand.

Artikel 7

Overgangsbestemmelser

1. Denne forordning finder anvendelse på støtte, der er ydet inden dens ikrafttræden, hvis støtten opfylder alle betingelserne i denne forordning. Støtte, der ikke opfylder disse betingelser, vil blive vurderet af Kommissionen i henhold til de relevante rammebestemmelser, retningslinjer og meddelelser.

2. Individuel de minimis-støtte, der blev ydet mellem den 2. februar 2001 og den 30. juni 2007 og som opfylder betingelserne i forordning (EF) nr. 69/2001, skal anses for ikke at opfylde alle kriterierne i traktatens artikel 107, stk. 1, og er følgelig fritaget fra underretningspligten i traktatens artikel 108, stk. 3.

3. Individuel deminimis-støtte, der blev ydet mellem den 1. januar 2007 og den 30. juni 2014 og som opfylder betingelserne i forordning (EF) nr. 1998/2006, anses for ikke at opfylde alle kriterierne i traktatens artikel 107, stk. 1, og er følgelig fritaget fra underretningspligten i traktatens artikel 108, stk. 3.

4. Ved denne forordnings udløb er enhver deminimis-støtte ordning, der opfylder forordningens betingelser, fortsat omfattet af denne forordning i en periode på yderligere seks måneder.

Artikel 8

Ikrafttræden og anvendelsesperiode

Denne forordning træder i kraft den 1. januar 2014. Den anvendes indtil den 31. december 2020.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat. Udfærdiget i Bruxelles, den 18. december 2013.

På Kommissionens vegne

José Manuel BARROSO

Formand

EU forordning 651/2014 art. 25

Uoffisiell norsk oversettelse

Artikkel 25: Støtte til forsknings- og utviklingsprosjekter

1. Støtte til forsknings- og utviklingsprosjekter skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.

2. Den delen av forsknings- og utviklingsprosjektet som det gis støtte til, skal i sin helhet omfattes av en av følgende kategorier:

- a) grunnforskning,
- b) industriell forskning,
- c) eksperimentell utvikling,
- d) forundersøkelser.

3. De støtteberettigede kostnadene for forsknings- og utviklingsprosjekter skal plasseres i en særskilt forsknings- og utviklingskategori som omfatter:

- a) personalkostnader: forskere, teknikere og annet hjelpepersonale i den grad de er sysselsatt i prosjektet,
- b) kostnader for instrumenter og utstyr i den utstrekning og for det tidsrom de anvendes i prosjektet. Dersom slike instrumenter og slikt utstyr ikke anvendes i prosjektet i hele sin levetid, er bare de avskrivningskostnadene som svarer til prosjektets varighet, beregnet i samsvar med alminnelig anerkjente regnskapsprinsipper, støtteberettigede,
- c) kostnader for bygninger og grunn i den utstrekning og for det tidsrom de anvendes i prosjektet. For bygninger er bare de avskrivningskostnadene som svarer til prosjektets varighet, beregnet i samsvar med alminnelig anerkjente regnskapsprinsipper, støtteberettigede. For grunn er kostnader for kommersiell overdragelse eller faktisk påløpte kapitalkostnader støtteberettigede,
- d) kostnader for kontraktforskning, kunnskap og patenter kjøpt eller lisensiert fra eksterne kilder i samsvar med prinsippet om armlengdes avstand, samt kostnader for rådgivning og tilsvarende tjenester som utelukkende anvendes til prosjektet,

Artikkel 25: Støtte til forsknings- og utviklingsprosjekter

e) ytterligere felleskostnader og andre driftskostnader, herunder materialkostnader, forsyninger og lignende produkter, som er direkte knyttet til prosjektet.

4. De støtteberettigede kostnadene for forundersøkelser skal være kostnadene for undersøkelsen.

5. Støtteintensiteten for hver støttemottaker skal ikke overstige

- a) 100 % av de støtteberettigede kostnadene for grunnforskning,
- b) 50 % av de støtteberettigede kostnadene for industriell forskning,
- c) 25 % av de støtteberettigede kostnadene for eksperimentell utvikling,
- d) 50 % av de støtteberettigede kostnadene for forundersøkelser.

6. Støtteintensitetene for industriell forskning og eksperimentell utvikling kan imidlertid økes opp til en høyeste støtteintensitet på 80 % av de støtteberettigede kostnadene på følgende måte:

a) med 10 prosentpoeng for mellomstore bedrifter og med 20 prosentpoeng for små bedrifter,

b) med 15 prosentpoeng dersom ett av følgende vilkår er oppfylt:

i) prosjektet omfatter et faktisk samarbeid

— mellom foretak der minst ett er en SMB, eller utføres i minst to medlemsstater eller i en medlemsstat og en stat som er part i EØS-avtalen, og ingen foretak alene står for mer enn 70 % av de støtteberettigede kostnadene, eller

— mellom et foretak og en eller flere organisasjoner for forskning og kunnskapsformidling, der den/de sistnevnte alene står for minst 10 % av de støtteberettigede kostnadene og har rett til å offentliggjøre sine egne forskningsresultater,

ii) resultatene av prosjektet får omfattende spredning gjennom konferanser, publikasjoner, åpne datakilder eller programvare med gratis eller åpen kildekode.

7. Støtteintensitetene for forundersøkelser kan økes med 10 prosentpoeng for mellomstore bedrifter og med 20 prosentpoeng for små bedrifter.

Definisjoner fra Gruppeunntaksforordningen

Uoffisiell norsk oversettelse

Fra gruppeunntaksforordningen art 2 (84-87)

'grunnforskning': eksperimentelt eller teoretisk arbeid som fortrinnsvis utføres med sikte på tilegnelse av ny kunnskap om de underliggende årsakene til fenomener og observerbare fakta, uten at det tas sikte på direkte kommersiell anvendelse.

'industriell forskning': planlagt forskning eller kritisk undersøkelse med sikte på tilegnelse av ny kunnskap og nye ferdigheter for å utvikle nye produkter, prosesser eller tjenester, eller med sikte på en betydelig forbedring av eksisterende produkter, prosesser eller tjenester. Dette omfatter utforming av komponenter til sammensatte systemer og kan omfatte utvikling av prototyper i et laboratoriemiljø eller i et miljø med simulerte grensesnitt mot eksisterende systemer samt av pilotprosjekter, når det er nødvendig for den industrielle forskningen og særlig for å validere allmenn teknologi.

'eksperimentell utvikling': tilegnelse, kombinerings, utforming og bruk av eksisterende vitenskapelige, teknologiske, forretningsmessige og andre relevante kunnskaper og ferdigheter med sikte på å utvikle nye eller forbedrede produkter, prosesser eller tjenester. Dette kan også omfatte for eksempel virksomhet som tar sikte på begrepsmessig definisjon, planlegging og dokumentasjon av nye produkter, prosesser og tjenester.

Eksperimentell utvikling kan omfatte utforming av prototyper, demonstrasjoner, pilotprosjekter, prøving og validering av nye eller forbedrede produkter, prosesser eller tjenester i miljøer som er representative for de reelle driftsforholdene, der hovedmålet er ytterligere teknisk forbedring av produkter, prosesser eller tjenester som ikke er fullt utviklet. Dette kan omfatte utvikling av en kommersielt anvendelig prototype eller et kommersielt anvendelig forsøksprosjekt, som nødvendigvis er det endelige kommersielle produktet, og som er for dyrt å produsere for bruk bare til demonstrasjon og validering.

Eksperimentell utvikling omfatter ikke rutinemessige eller regelmessige endringer av eksisterende produkter, produksjonslinjer, produksjonsprosesser, tjenester eller annen pågående virksomhet, selv om disse endringene kan utgjøre forbedringer.

'forundersøkelse': evaluering og analyse av et prosjekts potensial med det formål å støtte beslutningsprosessen gjennom en objektiv og rasjonell påvisning av dets sterke og svake sider, muligheter og trusler, identifisere hvilke ressurser som kreves for å gjennomføre det, og til slutt vurdere dets utsikter til å lykkes.

'faktisk samarbeid': samarbeid mellom minst to uavhengige parter for å utveksle kunnskap eller teknologi eller for å nå et felles mål på grunnlag av arbeidsdeling, der partene i fellesskap definerer omfanget av

samarbeidsprosjektet, bidrar til dets gjennomføring og deler risikoer og resultater. En eller flere parter kan bære alle kostnadene for prosjektet og dermed fritta andre parter for finansiell risiko. Oppdragsforskning og yting av forskningstjenester anses ikke som en form for samarbeid.

Definisjon av små og mellomstore virksomheter. Annex 1 til EU forordning 651/2014

Dansk versjon

DEFINITION AF SMV

Artikel 1

Virksomhed Som virksomhed betragtes enhver enhed, uanset dens retlige form, der udøver en økonomisk aktivitet. Herunder hører også enkeltmandsvirksomheder og familievirksomheder, der udøver en håndværksmæssig aktivitet eller andre aktiviteter, samt partnerskaber eller foreninger, der regelmæssigt udøver en økonomisk aktivitet.

Artikel 2

Antal beskæftigede og finansielle tærskler til afgrænsning af virksomhedskategorierne 1. Kategorien mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (SMV'er) omfatter virksomheder, som beskæftiger under 250 personer, og som har en årlig omsætning på højst 50 mio. EUR og/eller en samlet årlig balance på højst 43 mio. EUR. 2. Ved små virksomheder i kategorien SMV forstås virksomheder, som beskæftiger under 50 personer, og som har en årlig omsætning og/eller en samlet årlig balance på højst 10 mio. EUR. 3. Ved mikrovirksomheder i kategorien små og mellemstore virksomheder forstås virksomheder, som beskæftiger under 10 personer, og som har en årlig omsætning og/eller en samlet årlig balance på højst 2 mio. EUR.

Artikel 3

Typen af virksomheder, som tages i betragtning ved beregning af antal beskæftigede og beløbsstørrelser

1. Ved »uafhængig virksomhed« forstås enhver virksomhed, der ikke betegnes som partnervirksomhed, jf. stk. 2, eller som tilknyttet virksomhed, jf. stk. 3. 2.
2. Ved »partnervirksomhed« forstås alle virksomheder, der ikke betegnes som tilknyttede virksomheder, jf. stk. 3, og mellem hvilke der består følgende forbindelse: en virksomhed (den overordnede virksomhed) besidder alene eller i fællesskab med en eller flere tilknyttede virksomheder, jf. stk. 3, 25 % eller derover af kapitalen eller stemmerettighederne i en anden virksomhed (den underordnede virksomhed).
En virksomhed kan dog stadig betegnes som uafhængig, dvs. uden partnervirksomheder, selv om 25 %-tærsklen er nået eller overskrides, hvis der er tale om følgende investorkategorier, forudsat at disse hverken enkeltvis eller i fællesskab er tilknyttet den pågældende virksomhed som defineret i stk. 3:

a) offentlige investeringsselskaber, venturekapitalselskaber, fysiske personer eller grupper af fysiske personer, der regelmæssigt udøver virksomhed som venturekapitalinvestorer og investerer egne midler i ikke-børsnoterede virksomheder (»business angels«), forudsat at disse »business angels« samlet investerer under 1 250 000 EUR i en enkelt virksomhed.

b) universiteter eller nonprofit-forskningscentre

c) institutionelle investorer, herunder regionaludviklingsfonde

d) selvstyrede lokale myndigheder med et årligt budget på mindre end 10 mio. EUR og færre end 5 000 indbyggere.

3. Ved »tilknyttede virksomheder« forstås virksomheder, mellem hvilke der består en af følgende former for forbindelse:

a) en virksomhed besidder flertallet af de stemmerettigheder, der er tillagt aktionærene eller deltagerne i en anden virksomhed

b) en virksomhed har ret til at udnævne eller afsætte et flertal af medlemmerne af administrations-, ledelses- eller tilsynsorganet i en anden virksomhed

c) en virksomhed har ret til at udøve en bestemmende indflydelse over en anden virksomhed i medfør af en med denne indgået aftale eller i medfør af en bestemmelse i dennes vedtægter

d) en virksomhed, som er aktionær eller selskabsdeltager i en anden virksomhed, råder alene, i medfør af en aftale med andre aktionærer eller selskabsdeltagere i denne anden virksomhed, over flertallet af aktionærernes eller selskabsdeltagernes stemmerettigheder.

Der består en formodning om, at der ikke foreligger bestemmende indflydelse, hvis de i stk. 2, andet afsnit, nævnte investorer hverken direkte eller indirekte blander sig i forvaltningen af den pågældende virksomhed, når der ses bort fra de rettigheder, som de har i deres egenskab af indehavere af kapitalandele.

Virksomheder mellem hvilke der, via en eller flere andre virksomheder, eller med de i stk. 2 nævnte investorer, består en eller flere forbindelser som nævnt i første afsnit, betragtes også som tilknyttede virksomheder.

Virksomheder, mellem hvilke der via en fysisk person eller en gruppe af fysiske personer, som handler i fællesskab, består en eller flere af disse forbindelser, betragtes også som tilknyttede virksomheder, hvis disse virksomheder udøver deres aktiviteter eller en del af deres aktiviteter på det samme relevante marked eller på tilgrænsende markeder.

Som »tilgrænsende marked« betragtes markedet for et produkt eller en tjenesteydelse i et foregående eller efterfølgende omsætningsled i forhold til det relevante marked. 4.

Bortset fra de tilfælde, der er omhandlet i stk. 2, andet afsnit, betragtes en virksomhed ikke som en SMV, hvis mindst 25 % af dens kapital eller dens stemmerettigheder kontrolleres direkte eller indirekte af et eller flere offentlige organer enkeltvis eller i fællesskab

5. Virksomhederne kan afgive en erklæring om deres status som uafhængig virksomhed, partnervirksomhed eller tilknyttet virksomhed samt om dataene vedrørende de i artikel 2 nævnte tærskler. Selv om kapitalen er spredt på en sådan måde, at det ikke er muligt præcist at afgøre, hvem der ejer den, kan en sådan erklæring afgives, ved at virksomheden i god tro erklærer, at den med rimelighed kan antage, at en enkelt virksomhed eller flere indbyrdes tilknyttede virksomheder i fællesskab eller fysiske personer eller en gruppe af fysiske

personer ikke ejer mindst 25 % af den. Sådanne erklæringer bevirker ingen indskrænkning af den kontrol, som er fastlagt i de nationale regler eller i EU-reglerne.

Artikel 4

Data, der skal anvendes ved beregning af antal beskæftigede, beløbsstørrelser og referenceperiode 1. De data, der anvendes ved beregning af antal beskæftigede og beløbsstørrelser, er dataene fra det seneste afsluttede regnskabsår, og de beregnes på årsbasis. De anvendes fra datoen for regnskabsafslutningen. Det pågældende omsætningsbeløb beregnes eksklusive moms og andre indirekte skatter og afgifter. 2. Hvis en virksomhed på datoen for regnskabsafslutningen konstaterer, at tærsklerne for antal beskæftigede eller de finansielle tærskler, som anført i artikel 2, på årsbasis er overskredet eller ikke er nået, medfører dette kun, at virksomheden får eller mister status som mellemstor virksomhed, lille virksomhed eller mikrovirksomhed, hvis tærsklerne er overskredet i to på hinanden følgende regnskabsår. 3. Hvis der er tale om nyetablerede virksomheder, hvis regnskaber endnu ikke er afsluttet, beregnes de pågældende data på grundlag af et skøn foretaget i god tro i løbet af regnskabsåret.

Artikel 5

Antal beskæftigede Antal beskæftigede er lig antallet af årsværk, dvs. det antal personer, der på fuld tid har arbejdet i den pågældende virksomhed eller for denne virksomheds regning i løbet af hele det pågældende år. Arbejde præsteret af personer, der ikke har arbejdet hele året, personer som har arbejdet på deltid, uanset arbejdsforholdets varighed, og sæsonarbejdende indgår som brøkdele af årsværk. Til beskæftigede medregnes: a) lønmodtagere b) personer, der arbejder for virksomheden, har et underordningsforhold til denne og sidestilles med lønmodtagere i national ret 26.6.2014 DA Den Europæiske Unions Tidende L 187/71 c) aktive virksomhedsejere d) partnere, der regelmæssigt arbejder i virksomheden og nyder godt af økonomiske fordele fra virksomhedens side. Lærlinge og elever under erhvervsuddannelse, som har indgået en lærlingekontrakt eller en erhvervsuddannelseskontrakt, medregnes ikke i antal beskæftigede. Barselsorlov og forældreorlov medregnes ikke.

Artikel 6

Fastlæggelse af data om en virksomhed

1. Er der tale om en uafhængig virksomhed, fastsættes dataene, herunder antal beskæftigede, udelukkende på grundlag af denne virksomheds regnskaber.

2. Er der tale om en virksomhed, der har partnervirksomheder eller tilknyttede virksomheder, fastsættes dataene, herunder antal beskæftigede, på grundlag af virksomhedens regnskaber og andre data eller — såfremt sådanne foreligger — virksomhedens konsoliderede regnskab eller de konsoliderede regnskaber, hvori virksomheden indgår ved konsolidering. De i første afsnit nævnte data forenes med dataene for den pågældende virksomheds eventuelle partnervirksomheder, der er umiddelbart over- eller underordnet denne. Foreningen sker proportionelt med den højeste af enten den procentvise andel af kapitalen eller af stemmerettighederne. Er der tale om gensidig deltagelse, anvendes den højeste af disse procentsatser. Til de i første og andet afsnit nævnte data lægges 100 % af dataene for eventuelle virksomheder, der er direkte eller

indirekte tilknyttet den pågældende virksomhed, og som ikke allerede indgår i regnskaberne ved konsolidering.

3. Ved anvendelsen af stk. 2 er dataene for virksomheder, der er tilknyttet den pågældende virksomhed, de data, der fremgår af deres regnskaber og andre data, i konsolideret form, såfremt denne findes. Dertil lægges 100 % af dataene for virksomheder, der er tilknyttet disse partnervirksomheder, undtagen hvis deres data allerede indgår ved konsolidering. Ved anvendelsen af stk. 2 er dataene for virksomheder, der er tilknyttet den pågældende virksomhed, de data, der fremgår af deres regnskaber og andre data, i konsolideret form, såfremt denne findes. Til disse føjes proportionelt dataene for eventuelle partnervirksomheder til disse tilknyttede virksomheder, der er umiddelbart over- eller underordnet disse, hvis de ikke allerede indgår i det konsoliderede regnskab i et forhold, som mindst svarer til den procentsats, der er fastsat i henhold til stk. 2, andet afsnit.

4. Hvis antallet af beskæftigede i en given virksomhed ikke fremgår af det konsoliderede regnskab, beregnes antallet ved proportionel forening af dataene for de virksomheder, som denne virksomhed er partnervirksomhed med, og med tillæg af dataene vedrørende de virksomheder, som den er tilknyttet.

Virksomheter i vanskeligheter

Støtte til kriserammede virksomheter faller utenfor gruppeunntaksforordningen, se art 1(4 c). Definisjonen av hva som menes med en kriserammet virksomhet følger av gruppeunntaksforordningen art. 2 (18), i dansk versjon:

c) «kriseramt virksomhed»: virksomhed, for hvilken mindst én af følgende omstændigheder gælder:

a) for selskaber med begrænset ansvar (bortset fra en SMV, der har bestået i mindre end tre år, eller, med hensyn til støtteberettigelse til risikofinansieringsstøtte, en SMV inden for de første syv år efter dens første kommercielle salg, der efter en due diligence-undersøgelse foretaget af den udvalgte finansielle formidler opfylder betingelserne for risikofinansieringsinvestering), når over halvdelen af selskabets tegnede kapital er forsvundet som følge af akkumulerede tab. Dette er tilfældet, når der ved at trække de akkumulerede tab fra reserverne (og alle andre poster, der almindeligvis betragtes som en del af virksomhedens egenkapital) forekommer et negativt akkumulert beløb på over halvdelen af den tegnede kapital. I denne bestemmelse forstås ved »selskab med begrænset ansvar« navnlig de virksomhedstyper, der nævnes i bilag I i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU (1), og »kapital« omfatter, når det er relevant, en eventuel kurspræmie

b) for selskaber, hvor mindst nogle af selskabsdeltagerne hæfter ubegrænset for selskabets gæld (bortset fra en SMV, der har bestået i mindre end tre år, eller, med hensyn til støtteberettigelse til risikofinansieringsstøtte, en SMV inden for de første syv år efter dens første kommercielle salg, der efter en due diligence-undersøgelse foretaget af den udvalgte finansielle formidler opfylder betingelserne for risikofinansieringsinvestering), når over halvdelen af selskabets kapital som opført i selskabets regnskaber er forsvundet som følge af akkumulerede tab. I denne bestemmelse forstås ved »selskab, hvor mindst nogle af selskabsdeltagerne hæfter ubegrænset for selskabets gæld« navnlig de virksomhedstyper, der er nævnt i bilag II i direktiv 2013/34/EU

c) når virksomheden er under konkursbehandling eller efter de nationale regler opfylder kriterierne for konkursbehandling på begæring af dens kreditorer

d) når virksomheden har modtaget redningsstøtte og endnu ikke har tilbagebetalt lånet eller bragt garantien til ophør eller har modtaget omstrukturingsstøtte og stadig er underlagt en omstrukturingsplan

e) når virksomheden ikke er en SMV og i de seneste to år har haft og stadig har: 1) en gældsandel, dvs. et forhold mellem bogført gæld og egenkapital, på over 7,5 og 2) en EBITDA-rentedækningsrate på under 1,0

Egenerklæring om foretak

1. Hensikten med egenerklæringen er å sikre etterlevelse av EØS-avtalens regler om statsstøtte. Egenerklæring skal gis på skjema for egenerklæring.
2. Egenerklæring skal fremlegges når en bedrift gir opplysninger om sitt prosjekt i forbindelse med at FHF vurderer å støtte det, og skal bekreftes i forbindelse med at tilskuddsmottaker meddeler at tilsagnet vil bli benyttet, se FHF's standardvilkår.
3. Egenerklæringen omfatter følgende forhold:
  - Størrelsen på bedriften
  - Tilknytningsforholdet til andre foretak
  - Om foretaket er i økonomiske vanskeligheter
  - Om foretaket har utestående tilbakebetalingskrav pga. ulovlig mottatt statsstøtte
4. Erklæringen skal oppgi størrelsen på bedriften.
  - 4.1 Tillatt støttesats varierer med foretakets størrelse.
  - 4.2 Det er tre kategorier foretak; mikro-bedrifter, små og mellomstore bedrifter (SMBer) og større bedrifter.
  - 4.3 Hvilken kategori en bedrift hører til, beror på antall ansatte, omsetningen og hvilket forhold den har til andre bedrifter, se punkt 5 nedenfor.
  - 4.4. Nærmere regler om størrelsen følger av anneks 1 til EU forordning 651/2014 (se Side 9 og 10 hvor bestemmelsene fremgår.)
5. Erklæringen skal opplyse om foretaket har et forhold til andre bedrifter det skal tas hensyn til ved beregning av størrelsen på støtten.
  - 5.1. Ved vurderingen av om et foretak er en mikrobedrift eller en SMB, kan man ikke bare vurdere bedriften isolert, det må også tas hensyn til om den har et tilknytningsforhold til andre bedrifter eller skal regnes som en partnerbedrift til andre bedrifter. Hvis det er tilfellet, skal den andre bedriftens omsetning og antall ansatte helt eller delvis regnes med ved karakteriseringen av foretakets størrelse.
  - 5.2. Regelverket skiller mellom tilknyttete bedrifter og partnerbedrifter. Hva dette er, og hvordan beregningen skal foretas, fremgår av anneks 1 til EU forordning 651/2014 (se side 9 og 10 over hvor bestemmelsene fremgår.)
6. Det skal avgis erklæring om at foretaket ikke er i økonomiske vanskeligheter.
  - 6.1. Statsstøttereglene tillater ikke at det gis støtte til bedrifter i økonomisk vanskeligheter.
Støtte til slike bedrifter kan bare gis etter særskilte regler, se EU forordning 651/2014 art. 1 (40) og art. 2 (18), (se side 17 hvor bestemmelsene fremgår).

- 6.2 Foretaket anses for å være i økonomiske vanskeligheter hvis det er slått konkurs eller det er åpnet akkordforhandlinger.
- 6.3. Foretaket regnes også for å være i vanskeligheter hvis det har mistet halvparten av sin egenkapital.
7. Det skal avgis erklæring om at foretaket ikke har utestående tilbakesøkingsskrav pga. for mye mottatt statsstøtte.
- 7.1. Har et foretak mottatt for mye statsstøtte, kan EFTAS overvåningsorgan (ESA) eller EU-kommisjonen beslutte at det overskytende skal tilbakebetales. Hvis tilbakebetalingen ikke er foretatt, har FHF ikke adgang til å gi bedriften støtte.